

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Juha Sakari Niemelä	Telia Tunnistus	26.01.2026 14:02:10 UTC+02:00
Henrik Kristian Jansson	Telia Tunnistus	26.01.2026 14:11:38 UTC+02:00
PEKKA JUHANI DAMSKI	Telia Tunnistus	26.01.2026 14:25:19 UTC+02:00
SARI MIRIAM ESSAYAH	Telia Tunnistus	26.01.2026 17:09:53 UTC+02:00
PEKKA JUHANA PESONEN	Telia Tunnistus	27.01.2026 08:07:22 UTC+02:00
SARI SUSANNA MULTALA	Telia Tunnistus	27.01.2026 12:58:00 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (35 sivua)

Ympäristöministeriön, maa- ja metsätalousministeriön ja Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien välinen tulossopimus vuosille 2026–2029

Metsähallitus, Vantaa, 2026

Asianro MH 941/2025

Sisällys

1 Strategiset linjaukset.....	3
2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	4
3 Tulostavoitteet	5
4 Voimavarojen hallinta.....	15
5 Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset	19
Liite 1 Vuositavoitteet	20
Liite 2 Riskianalyysi	26

1 Strategiset linjaukset

Metsähallitukselle säädetty julkiset hallintotehtävät hoidetaan erillisessä julkisten hallintotehtävien yksikössä, johon kuuluvat Luontopalvelut ja Eräpalvelut. Luontopalvelut vastaa Suomen luonnonsuojelualueverkoston hoidosta ja käytöstä sekä lajien ja luontotyyppien suojelusta. Luontopalvelut tuottaa luonnon virkistyskäyttöön liittyviä luonto- ja retkeilypalveluita valtion mailla sekä vaalii kulttuuriomaisuutta. Eräpalvelut tarjoaa metsästys- ja kalastusmahdollisuuksia, hoitaa riista- ja kalaelinympäristöjä ja vastaa erävalvonnasta kaikilla valtion alueilla. Luontopalveluilla on myös metsäpuiden siementen hankintaan ja varastointiin liittyviä tehtäviä. Julkiset hallintotehtävät tukee toiminnallaan saamelaiskulttuurin harjoittamisen edellytyksiä.

Metsähallitus toteuttaa pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteita, erityisesti seuraaviin hallitusohjelman kirjauksiin liittyen: ”Energiamurros ja puhtaat teknologiat tarjoavat Suomelle mahdollisuuksia luoda työtä, vientiä, talouskasvua ja hyvinvointia. Suomen kädenjälki ilmastopolitiikassa on sen kokoa suurempi. Puhdas suomalainen luonto on meille tärkeää. Vahvistamme luonnon monimuotoisuutta ja torjumme luontokatoa. Huolehdimme puhtaan ja edullisen energian saatavuudesta. Turvaamme huoltovarmuuden sekä puhtaan kotimaisen ruuantuotannon.”

Ympäristöministeriön ohjaus perustuu erityisesti ympäristöministeriön hallinnonalan konsernistrategiaan, YK:n biodiversiteettisopimuksen perusteella laadittuun luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön strategiaan ja toimintaohjelmaan, EU:n luonto- ja lintudirektiiveihin ja biodiversiteettistrategiaan vuoteen 2030, valtioneuvoston periaatepäätökseen Helmi-ohjelmasta sekä valtioneuvoston periaatepäätökseen kansallisesta luonnon virkistyskäytön strategiasta 2030. Maa- ja metsätalousministeriön osalta ohjaus perustuu erityisesti Kansalliseen metsästrategiaan 2035, vapaa-ajan kalatalouden kehittämisstrategiaan ja julkisen riistakonsernin strategiaan 2030. Tulossopimuksessa on myös huomioitu valtion henkilöstöstrategian tavoitteet: i) toimintakulttuurimme on vastuullista ja perustuu yhteisiin arvoihin, ii) johtamisemme on ihmislähtöistä ja varmistaa tuottavuuden ja iii) tuloksellinen toiminta ja uudistuva henkilöstöpolitiikkamme mahdollistaa onnistumisen.

Metsähallituksen strategian mukaan Metsähallituksen toiminnan tarkoitus on luonnon arvon ja yhteisen varallisuuden vastuullinen kehittäminen yli sukupolvien. Lisäksi Metsähallitus toteuttaa toiminnassaan YK:n kestävän kehityksen (Agenda 2030) tavoitteita sekä toimii Metsähallitusta koskevien omistajapoliittisten linjausten, Metsähallituksen strategian ja valtion kiinteistöstrategian mukaisesti.

Luontopalvelujen päätavoite on ”Olemme yhdessä pysäyttäneet luontokadon ja luonnon monimuotoisuus elpyy”. Päätavoitteen saavuttamiseksi Luontopalvelut ylläpitää ja elvyttää luonnon monimuotoisuutta suojelualueilla ennallistamalla ja hoitamalla elinympäristöjä sekä maankäyttöä yhteensovittamalla käytön kestävyys huomioiden. Lisäksi Luontopalvelut sitouttaa asiakkaat ja kumppanit mukaan luontokadon pysäyttämiseen vahvistamalla kansalaisten luontoyhteyttä ja tarjoamalla jokaiselle polun luontoon.

Eräpalvelujen tavoitteena on tarjota monipuolisia metsästys- ja kalastusmahdollisuuksia kestävästi. Kestävyys tarkoittaa sitä, että eräperinteet säilyvät yli sukupolvien ja sekä riista- että kalakannat voivat entistä paremmin. Tavoitteeseen päästään ylläpitämällä asiantuntijoiden ammattitaitoa, tiiviillä yhteistyöllä ja kumppanuuksilla, sekä tehokkaalla erävalvonnalla ja viestinnällä. Eränkäyntimahdollisuudet ovat kansalaisten tiedossa ja helposti saatavilla. ”Lupa on sijoitus luontoon”, on Eräpalvelujen palvelulupaus.

2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Tulostavoitekartta

Tulossopimuksen pohjana olevan tulostavoitekartan A. Toiminnan vaikuttavuustavoitteet on johdettu ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön strategioista ja ohjauksessa, ja ne ovat samat kuin vuoden 2026 valtion talousarviossa Metsähallituksen julkisille hallintotehtäville asetetut toiminnan vaikuttavuustavoitteet (pl. vaikuttavuustavoite 6, jota on muokattu). Tulostavoitekartta sisältää myös tavoitteet B. Toiminnallisen tuloksellisuuden ja C. Voimavarojen osalta.

A. Toiminnan vaikuttavuus

(yhteiskunta, asiakas, kansalainen, luonto)

- A.1** Luonnon monimuotoisuutta suojellaan sekä lajien populaatioiden elinympäristön tilaa parannetaan niin maalla, sisävesissä kuin merillä
- A.2** Luonnonsuojelualueverkoston arvot sekä riista- ja kalavarojen kestävä käyttö turvataan ajantasaiseen tietoon perustuvalla suunnittelulla ja edunvalvonnalla
 - A.3** Luonnon virkistys- ja matkailukäyttö sekä metsästys ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista
 - A.4** Monipuoliset ja asiakaslähtöiset luonto- ja eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat elinvoimaa
 - A.5** Kulttuuriomaisuutta vaalitaan ja saamelaisten kotiseutualueella turvataan saamelaisten kulttuurin harjoittamiset edellytykset
- A.6** Luonnon arvostus lisääntyy monikanavaisen viestinnän ja asiakaspalvelun kautta

B. Toiminnallinen tuloksellisuus

(rakenteet, prosessit, palvelut, johtaminen)

- B.1** Kehittää palveluita, prosesseja ja toimintaa asiakaslähtöisesti hyödyntämällä dataa, digitalisaatiota ja teknologioita

C. Voimavarat

(henkilöstö, osaaminen, talous, työolosuhteet)

- C.1** Henkilöstö on hyvinvoiva ja osaava.
- C.2** Rahoitusnäkömää ja asetettu tavoite ohjaavat ennakoivasti toimintaa ja toiminnan mitoitusta.

3 Tulostavoitteet

Valtion vuoden 2026 talousarvion toiminnan vaikuttavuustavoitteita (A.1 jne.) tarkennetaan talousarvion selvitysosassa tulostavoitteilla (A.1.1 jne.) ja määrällisillä tavoitteilla (mittarit). Tulossopimuksen määrällisissä tavoitteissa (mittareissa) on myös alustavia tavoitteita vuosille 2027–2029. Edellä mainittujen tavoitteiden toimeenpanoa tukevat vuodelle 2026 asetetut vuositavoitteet on kuvattu liitteessä 1. On huomattava, että tulostavoite voi edistää useamman vaikuttavuustavoitteen toteutumista, vaikka ko. tulostavoite on sijoitettu vain yhden vaikuttavuustavoitteen alle. Myös toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotosten ja laadunhallinnan tavoitteet sisältyvät tähän lukuun. Mittarien yhteydessä Luontopalveluista käytetään lyhennettä LP ja Eräpalveluista EP.

A.1 Luonnon monimuotoisuutta suojellaan sekä lajien populaatioiden elinympäristöjen tilaa parannetaan niin maalla, sisävesissä kuin merillä

A.1.1 Toimii lajien ja luontotyyppien monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämiseksi tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa toteuttaen mm. Helmi- ja Sotka- ja NOUSU-ohjelmien luonnonhoito- ja ennallistamistoimia (MMM ja YM yhteinen tavoite) (TAE)

Mittari 1 LP. Helmi-ohjelmaan sisältyvä ennallistaminen ja luonnonhoito, osuus kokonaistavoitteesta vuosille 2020–2030, % (YM tavoite) (TAE)

Vuosi	%
2024 toteuma	37
2025 toteuma	44
2026 tavoite	49
2027 tavoite	54
2028 tavoite	59
2029 tavoite	64

Mittari 2 LP. Perinnebiotooppien jatkuva hoito, ha. Sisältää valtion suojelualueiden pinta-alan sekä yksityisten suojelualueiden pinta-alan, joiden hoito on Metsähallituksen vastuulla (YM tavoite)

Vuosi	ha
2024 toteuma	6 699
2025 toteuma	6 527
2026 tavoite	6 500
2027 tavoite	6 500
2028 tavoite	6 500
2029 tavoite	6 500

A.2 Luonnonsuojelualueverkoston arvot sekä riista- ja kalavarojen kestävä käyttö turvataan ajantasaiseen tietoon perustuvalla suunnittelulla ja edunvalvonnalla

A.2.1 Toteuttaa luonto- ja lintudirektiivin lajien ja luontotyyppien suojelutason parantamisen ja ylläpitämisen edellyttämiä toimenpiteitä (YM tavoite) (TAE)

Mittari 1 LP. Natura-alueiden (yhteensä 1 121 kpl) tila-arviointien (NATA) päivitykset, kpl (YM tavoite) (TAE)

Vuosi	kpl
2024 toteuma	41
2025 toteuma	59
2026 tavoite	50
2027 tavoite	50
2028 tavoite	110
2029 tavoite	110

Mittari 2 LP. Luontotyyppi- ja lajitiedon laatu, osuus tiedosta ajantasaista, % (YM tavoite) (TAE)

Vuosi	%
2024 toteuma	64
2025 toteuma	63
2026 tavoite	82
2027 tavoite	83
2028 tavoite	84
2029 tavoite	85

Mittari 3 LP. Kehittää suojelualueiden vuokraus-, sopimus- ja lupamenettelyjä sekä ympäristö- ja maankäyttöhankkeiden lausuntomenettelyjä, prosessimallit ja niihin liittyvien ohjeiden ajantasaisuus %.

Vuosi	Tilanne
2025 toteuma	Mittari on valmis
2026 tavoite	20%
2027 tavoite	50%
2028 tavoite	100%

A.2.2 Vahvistaa Metsähallituksen vastuualueiden yhteissuunnittelun ja toteutuksen keinoin monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen kytkeytyneisyyttä (YM ja MMM yhteinen tavoite)

Mittari 1 LP. Kytkeytyneisyyden analysointi ja parantuminen

Vuosi	Tilanne
2026 tavoite	Mittarin kehittäminen

A.2.3 Vähentää vastakkaisasettelua metsästyksen ja muun käytön välillä (MMM tavoite) (TAE)

Mittari EP. Yhteisviestintä Metsähallituksen eri kohderyhmille, lkm (yhteiset somepostaukset: Metsähallituksen emokanava/Eräluvut/Luontoon.fi)

Vuosi	lkm
2024 toteuma	48
2025 toteuma	58
2026 tavoite	50
2027 tavoite	50
2028 tavoite	50
2029 tavoite	50

A.3 Luonnon virkistys- ja matkailukäyttö sekä metsästys ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista

A.3.1 Kehittää kysyntälähtöisesti, kustannustehokkaasti ja vastuullisesti tuotettuja luonnon virkistys- ja matkailukäytön palveluja (YM JA MMM yhteinen tavoite) (TAE)

Mittari 1 LP: Asiakastyytyväisyys virkistys- ja matkailukäytön palveluihin, NPS

Vuosi	Tilanne
2026 tavoite	Toteutusaikataulun määrittely

A.3.2 Ennaltaehkäisee ja estää luonto- ja erärikollisuutta toteuttamalla valtion maiden ja vesien valvontaa yhteistyössä muiden valvontaviranomaisten ja sidosryhmien kanssa (MMM tavoite) (TAE)

Mittari 1 EP. Erävalvonnan
valvontakontaktit, kpl

Vuosi	kpl
2024 toteuma	6 794
2025 toteuma	9 158
2026 tavoite	7 000
2027 tavoite	7 000
2028 tavoite	7 000
2029 tavoite	7 000

Mittari 2 EP.
Yhteisvalvontatapahtumat,
lkm

Vuosi	lkm
2024 toteuma	304
2025 toteuma	348
2026 tavoite	300
2027 tavoite	300
2028 tavoite	300
2029 tavoite	300

A.3.3 Vahvistaa kaupallisen kalastuksen kautta kotimaisen kalan tarjontaa ja huoltovarmuutta sekä luo edellytyksiä kalastusmatkailulle (MMM tavoite) (TAE)

Mittari 1 EP. Kaupallisen kalastuksen lupamäärä valtion vesialueilla, lkm

Vuosi	lkm
2024 toteuma	1 100
2025 toteuma	679
2026 tavoite	1 100
2027 tavoite	1 100
2028 tavoite	1 100
2029 tavoite	1 100

Mittari 2 EP. Kalastusmatkailuyrittäjät valtion vesialueilla, lkm (yhteistyösopimuksen mukaiset)

Vuosi	lkm
2024 toteuma	Mittari ei ollut vielä käytössä
2025 toteuma	10
2026 tavoite	15
2027 tavoite	20
2028 tavoite	25
2029 tavoite	30

A.4 Monipuoliset ja asiakaslähtöiset luonto- ja eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat elinvoimaa

A.4.1 Edistää eri toimenpitein eri asiakasryhmien mahdollisuuksia päästä luontoon sekä turvallisuuden tunnetta näissä kohtaamisissa (YM ja MMM yhteinen tavoite) (TAE)

Mittari 1 LP. Kokonaiskäyntimäärät: kansallispuistot ja muut yleisökohteet (pl. luontokeskukset ja muut asiakaspalvelupisteet), milj. käyntiä

Vuosi	milj. käyntiä
2024 toteuma	7,4
2025 toteuma	8,4
2026 tavoite	8,5
2027 tavoite	8,6
2028 tavoite	8,7
2029 tavoite	8,8

A.4.2 Parantaa monipuolisia ja kestäviä metsästyksen sekä vapaa-ajan ja kaupallisen kalastuksen mahdollisuuksia ja lupatarjontaa (MMM tavoite) (TAE)

Mittari 1 EP. Asiakastyytyväisyys eränkäyntimahdollisuuksiin ja lupatarjontaan, asiakastyytyväisyyskyselyn luvat-osion tulos, asteikko 1-5)

Mittari 2 EP. Kanaintulupien käyttöaste, %

Vuosi	tulos
2024 toteuma	3,68
2025 toteuma	3,66
2026 tavoite	3,73
2027 tavoite	3,75
2028 tavoite	3,75
2029 tavoite	3,75

Vuosi	%
2024 toteuma	80
2025 toteuma	87
2026 tavoite	80
2027 tavoite	80
2028 tavoite	80
2029 tavoite	80

A.4.3 Kehittää asiakaslähtöisesti eränkävynnin kestävyys ja vaikuttavuuden seuranta (MMM tavoite) (TAE)

Mittari 1 EP. Valtion kalastonhoitomaksujen vuosimaksut (MMM tilitysten mukaisesti), lkm

Mittari 2 EP. Metsästyksen saalispalautteiden osuus lupien määrästä, %

Vuosi	lkm
2024 toteuma	184 836
2025 toteuma	193 707
2026 tavoite	200 000
2027 tavoite	205 000
2028 tavoite	205 000
2029 tavoite	205 000

Vuosi	%
2024 toteuma	52
2025 toteuma	45
2026 tavoite	56
2027 tavoite	57
2028 tavoite	58
2029 tavoite	59

A.4.4 Rakentaa yhtenäistä asiakokemusta monikanavaisen asiakaspalvelun kautta (YM ja MMM tavoite) (TAE)

Mittari 1 LP. Asiakkaan tyytyväisyys valtakunnalliseen asiakaspalveluun, CSAT, %

Vuosi	%
2024 toteuma	Mittari ei ollut vielä käytössä
2025 toteuma	Mittari on valmistunut
2026 tavoite	80
2027 tavoite	80

2028 tavoite	80
2029 tavoite	80

A.5 Kulttuuriomaisuutta vaalitaan ja saamelaisten kotiseutualueella turvataan saamelaisen kulttuurin harjoittamisen edellytykset

A.5.1 Ylläpitää kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden suojelu- ja käyttöarvoja (YM tavoite) (TAE)

Mittari 1 LP. Hyvässä kunnossa olevat kulttuurihistorialliset arvokohteet, hyväkuntoisten arvokohteiden osuus kaikista arvokohteista, %

Vuosi	%
2024 toteuma	54
2025 toteuma	55
2026 tavoite	54
2027 tavoite	54
2028 tavoite	54
2029 tavoite	54

Mittari 2 LP. Kulttuurihistoriallisten arvokohteiden kuntotiedon ajantasaisuus, kuntotiedoltaan ajantasaisten arvokohteiden osuus kaikista arvokohteista, %

Vuosi	%
2024 toteuma	64
2025 toteuma	62
2026 tavoite	64
2027 tavoite	64
2028 tavoite	64
2029 tavoite	64

A.6 Luonnon arvostus lisääntyy monikanavaisen viestinnän ja asiakaspalvelun kautta

A.6.1 Pitää luontoarvoja esillä julkisessa keskustelussa viestimällä aktiivisesti (YM ja MMM yhteinen tavoite)

Mittari 1 LP+EP: Julkisuuskuva, Luontopalveluja ja Eräpalveluja koskevien positiivisten ja neutraalien uutisten prosenttiosuus nettomäärästä (Journalistinen media), %

Vuosi	%
2024 toteuma	Mittari ei ollut vielä käytössä
2025 toteuma	96
2026 tavoite	96
2027 tavoite	96
2028 tavoite	96
2029 tavoite	96

A.6.2 Tehostaa vastuullisen retkeilyn, kalastuksen ja metsästyksen asiakasviestintää yhteistyössä kumppaneidemme kanssa (YM ja MMM yhteinen tavoite)

Mittari 1 LP+EP: Luontopalvelujen ja Eräpalvelujen asiakasviestintään liittyvien kielteisten palautteiden osuus kokonaismäärästä, tavoitteena laskeva trendi, %

Vuosi	%
2024 toteuma	Mittari ei ollut vielä käytössä
2025 toteuma	7,8
2026 tavoite	7
2027 tavoite	6
2028 tavoite	5
2029 tavoite	5

Mittari 2 LP.
Kansallispuistokävijöiden rahankäytön aikaansaama paikallistalousvaikutus, milj. €

Vuosi	milj. €
2024 toteuma	285,8
2025 toteuma	Uusi mittari on kehitetty
2026 tavoite	Uusi mittari otetaan käyttöön

Toiminnan tuloksellisuustavoitteet (B.1 jne.) ja tuloksellisuustavoitteita tukevat toiminnalliset tavoitteet. Lisäksi jokaisen toiminnallisen tavoitteen perään on kirjattu sulkuihin esimerkkejä vuositavoitteista. Myös toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotosten ja laadunhallinnan tavoitteet sisältyvät tähän lukuun.

B.1 Kehittää palveluita, prosesseja ja toimintaa asiakaslähtöisesti hyödyntämällä dataa, digitalisaatiota ja teknologioita

B.1.1 Luo valintojen kautta arvoa luonnolle, riista- ja kalakannoille ja asiakkaalle. Uudistaa rohkeasti toimintakulttuuria, tukee asiantuntijuutta sekä toiminnan jatkuvaa parantamista lisäten toiminnan vaikuttavuutta ja tehokkuutta (LP+EP)

Mittari 1 LP. Luontopalvelujen arvovirtoihin kuuluvien palvelujen osuus, joissa mitataan vähintään yhtä ydinprosessia, %

Vuosi	%
2025 toteuma	Mittari ei ollut vielä käytössä
2026 tavoite	Ydinprosesseja on kuvattu ja mittaamisen pilotointi tehty

B.1.2 Vastaa luonnonsuojelualueiden, luontotyyppien ja lajiston tietojärjestelmien toimivuudesta, tietosisältöjen laadun parantamisesta sekä luonnonsuojelun tietojärjestelmän uudistamisesta JHT ARVO -hankkeessa prosessi- ja käyttäjälähtöisesti kehittämällä (YM tavoite) (TAE) (LP)

Mittari 1 LP+EP. Tietojärjestelmän osakokonaisuuksien käyttöönoton yhteydessä toteutettujen prosessien, toimintatavan ja tietojärjestelmän yhteentoimivuuden laatuauditointi, kpl

Vuosi	kpl
2025 toteuma	Mittari ei ollut vielä käytössä
2026 tavoite	Laatuauditoinnin pilotointi

B.1.3 Luo modernia datakyvykkyyttä kehittämällä tiedon hyödyntämistä ja jakamista, edistämällä tiedolla johtamista ja tekoälyn mahdollisuuksia (LP+EP)

Mittari 1 LP+EP.

Vuosi	kpl
2026 tavoite	Kehitetään mittari

B.1.4 Kehittää asiakaslähtöisesti palvelujen ja asiain digitaalisia ratkaisuja sekä tehostaa toiminnan ohjausta teknologiaa hyödyntäen (LP+EP)

Mittari 1 LP+EP. Ulkoilutietopalvelun (Luontoon.fi) kokonaiskäyntimäärä, milj.

Vuosi	milj.
2025 toteuma	5 379 768

2026 tavoite	5 430 000
2027 tavoite	5 480 000
2028 tavoite	5 530 000
2029 tavoite	5 580 000

Mittari 2 EP. Eräluvat.fi palvelun kokonaiskäyntimäärä, milj.

Vuosi	milj.
2025 toteuma	2 344 580
2026 tavoite	2025 tot.+1%
2027 tavoite	2026 tot.+1%
2028 tavoite	2027 tot.+1%
2029 tavoite	2028 tot.+1%

Mittari 3 LP+EP. Myynnin tehostaminen digitaalisen kanavan kautta (verkkopankkimaksujen osuus kaikista maksuista), %

Vuosi	%
2025 toteuma	99
2026 tavoite	99
2027 tavoite	99
2028 tavoite	99
2029 tavoite	99

4 Voimavarojen hallinta

Voimavarojen hallinnan tavoitteet (C.1 jne.), tavoitteita tukevat toiminnalliset ja määrälliset tavoitteet (mittarit). Lisäksi jokaisen toiminnallisen tavoitteen perään on kirjattu sulkuihin esimerkkejä vuositavoitteista. Myös toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotosten ja laadunhallinnan tavoitteet sisältyvät tähän lukuun.

C.1 Henkilöstö on hyvinvoiva ja osaava

C.1.1 Kerää ja analysoi henkilöstön palautetta ja parantaa toimintaa sen perusteella

Henkilötyövuosien kehitys	Toteuma 2024	Toteuma 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	Alustava tavoite 2028	Alustava tavoite 2029
Henkilötyövuosien kehitys, vakituiset, LP, htv*	315	318	325	320	315	310
Henkilötyövuosien kehitys, määräaikaisten, LP, htv*	37	32	25	15	10	10

Henkilötyövuosien kehitys, vakituiset, EP, htv*	46	49	48	48	48	48
Henkilötyövuosien kehitys, määräaikaiset, EP, htv*	23	16	11	9	5	5
Yhteensä, htv*	421	415	410	392	378	373

*Poissaoloja ei ole poistettu

Työtyytyväisyys. Aineisto pohjautuu Metsähallituksen henkilöstökyselyn tuloksiin.	Toteuma 2024	Toteuma 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	Alustava tavoite 2028	Alustava tavoite 2029
Kouluarvosana Metsähallitukselle työpaikkana (asteikko 4–10) LP	7,7	8,1	8,3	8,4	8,5	8,5
Kouluarvosana Metsähallitukselle työpaikkana (asteikko 4–10) EP	8,1	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4

C.1.2 Huolehtii henkilöstön hyvinvoinnista ja osaamisesta

Henkilöstön tuottavuusindeksi. Indeksä on laskettu Metsähallituksen henkilöstökyselyn osaamisen, motivaation ja hyvinvoinnin kautta saaduista tuloksista. Koko Metsähallituksen tavoite vuodelle 2030 on 53,1. Indeksä jakauma perustuen laajaan yritysaineistoon on seuraava:

- heikko alle 35
- välttävä 35,0–44,0
- keskitaso 44,1–53,0
- hyvä 53,1–62,0
- erinomainen yli 62,0

Henkilöstön tuottavuusindeksi	Toteuma 2024	Toteuma 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	Alustava tavoite 2028	Alustava tavoite 2029
Henkilöstön tuottavuus, max. 100, LP	41	48	51	52	54	56
Henkilöstön tuottavuus, max. 100, EP	47	50	50	52	54	56

C.2 Rahoitusnäkymä ja asetetut tulostavoitteet ohjaavat ennakoivasti toimintaa ja toiminnan mitoitusta

C.2.1 Rahoituksen käyttö on kustannustehokasta ja vaikuttavaa

Rahoitusrakenne. Budjettirahoitus on myönnetty käytettäväksi Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien menojen kattamiseen. Vuoden 2024 budjettirahoitus ja maksuaikataulu on eritelty liitteessä 1. Määrärahoja saa käyttää myös EU:n ja muilla tuilla toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen. Valtion talousarviosta myönnettävän rahoituksen lisäksi julkisiin hallintotehtäviin käytetään julkisten hallintotehtävien yksikölle kertyvät tulot, kiinteistöjen myyntituotot, hankerahoituksella saadut tulot sekä muut saadut avustukset ja lahjoitukset.

Rahoitus, 1 000 euroa	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Alustava arvio 2026	Alustava arvio 2027	Alustava arvio 2028	Alustava arvio 2029
Tulorahoitus, MMM:n toimiala	7 618	7 131	6 860	6 880	7 230	7 360
Tulorahoitus, YM:n toimiala	8 399	5 900	5 730	5 000	5 000	5 000
MMM mom 30.64.50*	5 282	6 770	7 157	6 688	6 716	6 716
YM mom 35.10.52*	46 347	51 000	49 071	45 780	45 004	45 004
YM, Meriluonnonsuojelu mom 35.10.23*	486	639	440	440	440	440
YM, Is-alueiden hankkiminen mom 35.10.63*	3					
EU-rahoitus	2 691	2 500	2 900	2 850	1 850	1 750
Muu rahoitus	4 519	4 500	4 300	4 200	2 100	2 100

*Vuosiin 2024–2025 sisältyy edelliseltä vuodelta siirtyviä erä

C.2.2 Jatkaa yritys yhteistyötä sekä pilotoi ja laajentaa yksityisen rahoituksen kanavoitinta luonnonhoito- ja ennallistamistoimiin hyvien käytäntöjen pohjalta (YM tavoite) (TAE)

Henkilöstön tuottavuusindeksi	Toteuma 2024	Toteuma 2025	Alustava tavoite 2026
Mittari 1 LP. Yritysrahoitus Helmi-ohjelman luonnonhoito- ja ennallistamistoimiin suojelualueilla	Pilotti valmis ja aloitettu 1 ja 2	Pilotit keskeytetty – odotetaan tarvittavia säädös ym. muutoksia	Asetetaan tavoite, kun jatko on selvinnyt

5 Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset

Tulossopimuksen tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit tarkistetaan vuosittain ja päivitetään tarvittaessa.

Asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan osana Metsähallituksen ja ohjaavien ministeriöiden välistä tulosohjausta. Metsähallitus toimittaa ympäristöministeriölle ja maa- ja metsätalousministeriölle väliraportin tavoitteiden saavuttamisesta ja taloudesta 30.6.2026 tilanteen mukaisesti elokuun loppuun mennessä. Metsähallitus laatii vuosittain tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Toiminnan vaikuttavuustavoitteiden mittarien toteuman arvioinnissa käytetään arvosana-asteikkoa:

1 = Tavoitteesta on luovuttu, 2 = Tavoite ei ole toteutunut,
3 = Tavoite on toteutunut osittain, 4 = Tavoite on saavutettu, 5 = Tavoite on ylitetty.

Tämä tulossopimus liitteineen on voimassa 1.1.2026–31.12.2029.

Allekirjoitukset

Tämä sopimus ja sen liitteet ovat sähköisesti allekirjoitettu.

Sari Multala
Ympäristö- ja ilmastoministeri

Sari Essayah
Maa- ja metsätalousministeri

Juhani Damski
Kansliapäällikkö

Pekka Pesonen
Kansliapäällikkö

Henrik Jansson
Luontopalvelujohtaja

Juha S. Niemelä
Pääjohtaja

Liite 1 Vuositavoitteet

Tulostavoitteita (A.1.1, A.2.1 jne.) tukevat vuositavoitteet (•). Vuositavoitteiden yhteydessä käytetään kirjanlyhenteitä LP (Luontopalvelut) ja EP (Eräpalvelut) sen mukaan, kumpi vastaa tavoitteen toteuttamisesta.

A.1.1 Toimii lajien ja luontotyyppien monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämiseksi tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa toteuttaen mm. Helmi- ja Sotka- ja NOUSU-nousuohjelmien luonnonhoito- ja ennallistamistoimia (YM ja MMM yhteinen tavoite) (TAE)

- Toteuttaa Helmi-ohjelman valtioneuvoston periaatepäätöksen tavoitteita (LP+EP)
- Toteuttaa Helmi-ohjelman valtioneuvoston periaatepäätöksen tavoitteita (LP+EP) sekä osallistuu ohjelman kehittämis- ja yhteistyöhön (mm. TAPIOn vetämään ennallistamis- ja luonnonhoito-osaamisen koulutushankkeeseen ja YSA-ohjeen päivittämiseen) sekä vastaa ohjelmataason koordinoinnista purokunnostuksissa ja suojelusoiden vesien palautuksessa (LP+EP)
- Jatkaa luontotyyppien ja avainlajien ennallistamisen kokonaisvaltaisen suunnitelman laatimista osana Biodiversea LIFE-IP –hanketta (LP)
- Osallistuu EU:n biodiversiteettistrategian toimeenpanoon sekä EU:n ennallistamissuunnitelman valmisteluun ja toimien priorisointiin erityisesti ennallistamisen ja luonnonhoidon asiantuntijana (LP)
- Osallistuu vesien ja merenhoidon toimenpideohjelman päivitykseen (LP)
- Varmistaa osaltaan sujuvan yhteistyön Lupa- ja valvontaviraston ja elinvoimakeskusten kanssa. Vastaa luonnonsuojelun tietojärjestelmien toimivuudesta uusissa organisaatioissa (LP)
- Kehittää vieraslajikokonaisuuden hallintaa ja varmistaa saariston vieraspetopyyntien jatkumisen (LP)
- Toteuttaa uhanalaisten kalalajien ja niiden elinympäristöjen hoitotoimenpiteitä hankkeissa (TRIWA LIFE, Priodiversity LIFE, Pro Saimaannieriä, Biodiversea LIFE IP) sekä kunnostaa vesilintukosteikkoja soveltuvista ja käytöstä poistuneista turvetuotantoalueista Turvesuot kosteikoiksi -hankkeessa (EP)
- Käynnistää LIFEline4Fennicus 2026–2032-projektin metsäpeuran kannanhoidon ja suojelun edistämiseksi, turvaa metsäpeuran perimää ja rakennuttaa metsäpeura-aidan Pohjois-Pohjanmaalle (EP)
- Toteuttaa vieraslajien tehostettua poistoa hankkeissa (HELMI-vieraspeto-, Priodiversity LIFE, BB Alien) (EP)

A.2.1 Toteuttaa luonto- ja lintudirektiivin lajien ja luontotyyppien suojelutason parantamisen ja ylläpitämisen edellyttämiä toimenpiteitä (YM tavoite) (TAE)

- Kehittää luontotiedon inventointi- ja seurantamenetelmiä sekä koordinointia yhteistyössä SYKE:n ja muiden toimijoiden kanssa (erityisesti suoluontotyyppien kaukokartoitusmenetelmien kehitys SuoKauko-hankkeessa sisävesillä ja merellä) (LP)
- Tuottaa valtion suojelualueiden ja YSA-alueiden 1) luontotyyppitietojen (biotooppikuviot) päivityssuunnitelman ja 2) inventoimattomien alueiden inventointisuunnitelman (LP)

- Varmistaa hallitun vastuunsiirron SYKE:lle saaristolintuseurantojen koordinaatiotehtävien ja aineistojen osalta ja vakiinnuttaa LP:n uuden roolin osana saaristolintuseurannan verkostoa (LP)
- Toteuttaa merenhoidon seurantaohjelman hiekka- ja sorapohjien sekä vedenalaisten putkilokasvien seurannat Perämerellä sekä toteuttaa Velmu-ohjelman toimintasuunnitelmaa painopisteenä uhanalaisuusarviointien tietopuutteet (LP)
- Osallistuu Suomen lajien kuudennen uhanalaisuusarvioinnin 2026-2029 edellyttämään asiantuntijatyöhön sekä eliötyöryhmien kautta että varmistamalla MH:n tuottamien ja hallussa olevien lajitietoaineistojen saatavuuden ja sujuvan käytön arvioinnin toteutuksessa. Tallentaa vuoden 2026 aikana arvioinnin kannalta merkittävät aineistot LajiGis-järjestelmään (LP)
- Osallistuu Suomen luontotyyppien kolmanteen uhanalaisuusarviointiin 2026–2029 sovitun työnjaon mukaisesti (LP)
- Edistää säädösvalmistelua yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa sovitun työsuunnitelman mukaisesti sekä suojeluun varattujen kiinteistöjen muodostamista ja liittämistä perustettuihin luonnonsuojelualueisiin (LP)
- Osallistuu Natura 2000 -alueiden tietolomaketietojen päivitysprosessiin (LP)
- Toteuttaa Mallan luonnonpuiston luontotyyppien ja lajiston turvaamiseksi tarvittavat suunnitelmat, vaikutustenarvioinnit ja valmistelee päätöstä sekä aloittaa asian etenemisestä riippuen toimenpiteiden toteuttamista Mallan laidunnustyöryhmän työn pohjalta (LP)
- Edistää järjestyssääntöjen laadun parantamista ja päivittämistä kansallis- ja luonnonpuistoissa mm. päivittämällä viittaukset luonnonsuojelulakiin ajan tasalle (LP)
- Jatkaa merialueiden suojelualueverkoston kehittämistä ympäristöministeriön tukena (LP)
- Jalkauttaa suojelualueiden korvaamattomuusanalyysin tulokset osaksi tietopohjaista päätöksentekoa ja suojelualueverkoston vaikuttavaa kehittämistä läpileikkaavasti koko Luontopalveluissa (LP)

A.2.2 Vahvistaa Metsähallituksen vastuualueiden yhteissuunnittelun ja toteutuksen keinoin monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen kytkeytyneisyyttä (YM ja MMM yhteinen tavoite) (TAE)

- Uudistaa hoito- ja käyttösuunnitelmien sisältöä ja laatimista tukemaan ketterästi erilaisten alueiden suunnittelua. Tähän sisältyy päällekkäisen suunnittelun vähentäminen sekä suunnitteluohjeistuksien uusimien (LP)
- Laatii uusimuotoisen valtion retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelman käyttäen pilottialueena Napapiirin retkeilyaluetta (LP)
- Laatii valtion retkeilyalueiden uudistetun HKS:n toteutusohjelman (sis. priorisointijärjestyksen) (LP)

A.2.3 Vähentää vastakkainasettelua metsästyksen ja muun käytön välillä (MMM tavoite) (TAE)

- Viestii ja ohjeistaa metsästämisestä valtion alueilla yhteistyössä sidosryhmien kanssa (EP)
- Uudistaa suurpedot-verkkopalvelun (EP)

A.3.1 Kehittää kysyntälähtöisesti, kustannustehokkaasti ja vastuullisesti tuotettuja luonnon virkistys- ja matkailukäytön palveluja (YM JA MMM yhteinen tavoite) (TAE)

- Kehittää kestävyden seurannan menetelmän (LP)
- Ottaa käyttöön palveluvarustuksen priorisoinnin ohjausmallin ja kehittää sitä edelleen (LP)
- Uudistaa ja julkaisee MH:n rakennuspiirustuskokoelman (LP)

- Jatkaa retkeilypalveluiden käymälähuollon kestävyden kehittämistä (LP)
- Toteuttaa rakennuskantahanketta tuottavuusohjelman tavoitteiden mukaisesti (LP)

A.3.2 Ennaltaehkäisee ja estää luonto- ja erärikollisuutta toteuttamalla valtion maiden ja vesien valvontaa yhteistyössä muiden valvontaviranomaisten ja sidosryhmien kanssa (MMM tavoite) (TAE)

- Edistää valvontaviranomaisten yhteistyötä sekä alueellisesti että valtakunnallisesti osallistumalla aktiivisesti yhteistyöverkostojen toimintaan (EP)
- Kehittää erävalvonnan tietojohtoisuutta, ja varmistaa turvallisuusverkon käytön sekä laitteiston ajantasaisuuden (EP)
- Pyrkii paljastamaan törkeät luonnonvararikokset, ja kohdentaa valvontaa erityishuomiota vaativiin eläinlajeihin (EP)

A.3.3 Vahvistaa kaupallisen kalastuksen kautta kotimaisen kalan tarjontaa ja huoltovarmuutta sekä luo edellytyksiä kalastusmatkailulle (MMM tavoite) (TAE)

- Turvaa kaupallisen kalastuksen toimintaedellytyksiä digitaalisten lupapalveluiden avulla (EP)
- Viestii valtion vesien kaupallisen kalastuksen merkityksestä kotimaisessa kalantuotannossa ja lisää sen hyväksyttävyyttä (EP)
- Edistää kestävästä kalastusmatkailusta sopimuskäytännöillä ja lisääntyvällä yhteistyöllä (EP)

A.4.1 Edistää eri toimenpitein eri asiakasryhmien mahdollisuuksia päästä luontoon sekä turvallisuuden tunnetta näissä kohtaamisissa (YM ja MMM yhteinen tavoite) (TAE)

- Osallistuu kansallisen luonnon virkistyskäytön strategian koordinaatiotyöhön ja vastaa strategian toimintaohjelmassa sovittujen toimenpiteiden toteutuksesta (LP)
- Kehittää ja vakiinnuttaa edelleen valtion retkeilyalueiden koordinoitua (LP)
- Julkaisee kokonaissuunnitelman kansallispuisto- ja retkeilyalueverkoston kehittämisestä (LP)

A.4.2 Parantaa monipuolisia ja kestäviä metsästyksen sekä vapaa-ajan ja kaupallisen kalastuksen mahdollisuuksia ja lupatarjontaa (MMM tavoite) (TAE)

- Toteuttaa asiakasselvityksen valtion alueilla karhua metsästävästä ja hyödyntää sen tuloksia karhunmetsästyksen järjestelyissä (EP)
- Selvittää yli 500 ha kattavien metsästysvuokrasopimusten ajantasaisuuden ja sopimusten jatkamisen edellytykset (EP)
- Parantaa asiakaslähtöistä hirvenmetsästyksen aluelupahaun toimintaprosessia yhteistyössä Suomen riistakeskuksen kanssa (EP)
- Jatkaa uuden Eräluvut.fi-palvelun kehittämistyötä ottamalla käyttöön karttatoiminnallisuuden sisältäen "kohteet kartalla" (EP)
- Ottaa käyttöön uudet lupa-alueet vapa- ja pyydyskalastukseen (EP)

A.4.3 Kehittää asiakaslähtöisesti eränkävyn kestävyden ja vaikuttavuuden seurantaa (MMM tavoite) (TAE)

- Hyödyntää asiakkailta saatua saalispalautetta viestinnässä ja eränkävynnin kestävässä suunnittelussa (EP)
- Kehittää asiakaspalautteiden analysointia tekoälyä hyödyntäen (EP)

A.4.4 Rakentaa yhtenäistä asiakaskokemusta monikanavaisen asiakaspalvelun kautta (YM ja MMM yhteinen tavoite) (TAE)

- Jatkaa valtakunnallisen digitaalisen asiakaspalvelumallin kehittämistä (LP)
- Kehittää asiakaspalvelun toimintamalleja ja konsepteja ml. tekoälyn hyödyntäminen (LP)
- Vahvistaa asiakasdatan ja -ymmärryksen tukea ja roolia palvelukehityksessä (LP)

A.5.1 Ylläpitää kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden suojelu- ja käyttöarvoja (YM tavoite) (TAE)

- Ylläpitää kulttuurihistoriallisia arvokohteita ja toteuttaa niiden hoito- ja kunnostustöitä (LP)
- Seuraa kulttuurihistoriallisten arvokohteiden kuntoa (LP)
- Toteuttaa tuottavuusohjelman rakennuskantahanketta yhdessä projektin kanssa tuottavuustavoitteiden mukaisesti (LP)
- Osallistuu tietojärjestelmien ja prosessien kehittämiseen JHT ARVO -hankkeessa ja edistää ympäristöministeriön Ryhti-hankkeessa tuotetun tietomallin ja käsitteistön käyttöönottoa kulttuuriperintötyössä (LP)
- Laatii kulttuurihistoriallisen arvokohdejoukon seurantaraportin, jossa tarkastellaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä päivitetään kohdejoukon koostumus, korjausvelka ja ylläpitokulut. Kohdejoukon rakenne muokataan JHT ARVO -hankkeen tietomallin mukaiseksi (LP)
- Turvaa kulttuuriperintöarvot Helmi-ohjelman luonnonhoitokohteilla tarkastamalla toimenpidesuunnitelmat ja toteuttamalla tarvittavat kulttuuriperintöinventoinnit sekä ohjeistamalla luonnonhoitotöistä vastaavia kulttuuriperintökohteiden huomioimisessa. Tunnistetaan perinneympäristöjen hoidossa kulttuuriperintöarvot (LP)

A.6.1 Pidämme luontoarvoja esillä julkisessa keskustelussa viestimällä aktiivisesti (YM ja MMM yhteinen tavoite)

- Viestimme ilmastonmuutoksen vaikutuksesta kalastukseen: lämpimien kalavesien rauhoitus kesällä ja haitallisten vieraslajien pyynti (EP)
- Tuottaa ajankohtaista ja monikanavaista sisältöä luonnon monimuotoisuudesta ja sen turvaamisesta painottaen ennallistamisen, luonnonhoidon ja suojelun vaikutuksia luonnolle, ihmisille ja alueelliselle elinvoimalle (LP+EP)
- Korostaa Luontopalvelujen asiantuntijaroolia luonnonhoidon ja ennallistamisen osaajana sekä tuo esiin vaikuttavia esimerkkejä luonnon tilan parantumisesta (LP)
- Osallistuu biodiversiteettistrategian ja kansallisen ennallistamissuunnitelman toteutusta tukevaan viestintään yhdessä YM:n ja kumppanien kanssa (LP)

A.6.2 Tehostamme vastuullisen retkeilyn, kalastuksen ja metsästyksen asiakasviestintää yhteistyössä kumppaneidemme kanssa (YM ja MMM yhteinen tavoite)

- Sitoutamme asiakkaita siihen, että hankittu erälupa tarkoittaa kalastuksen/metsästyksen eräetikin noudattamista (EP)
- Kehittää asiakasviestintää Luontoon.fi- ja Eräluvut.fi-palveluissa sekä sosiaalisessa mediassa niin, että asiakkaat saavat selkeää tietoa kohteiden luontoarvoista, vastuullisesta retkeilystä ja omasta roolistaan vastuullisina kävijöinä (LP+EP)
- Kehittää asiakasviestinnän vaikuttavuuden seurantaan asiakaspalautteiden ja kävijäseurannan avulla (LP)

Kansainvälistä toimintaa koskevat tavoitteet koskien ympäristöministeriön erillisrahoitusta

- Vastaa Suomen ja Viron luonnonsuojeluyhteistyön järjestämisestä vuonna 1991 ympäristöministeriöiden välillä allekirjoitetun yhteistyösopimuksen puitteissa

Metsähallituksen yhteistä toimintaa koskevat tavoitteet

- Osallistuu Metsähallituksen strategian toteutukseen
- Toteuttaa Metsähallituksen ilmasto-ohjelmaa
- Koordinoi valtion retkeilyalueiden toiminnan kehittämistä
- Tunnistetaan mahdolliset kohteet tuleviksi retkeilyalueiksi
- Osallistuu Helmi-ohjelman toteutukseen yhteistyössä MH Metsätalous Oy kanssa
- Osallistuu Lapin luonnonvarasuunnitelmien valmisteluun sekä Saamelaisalueen luonnonvarasuunnitelman välitarkasteluun
- Osallistuu MH Metsätalous Oy:n kriteerit täyttävien vanhojen ja luonnontilaisten metsien kartoitusprojektin toteutukseen

Rahoitus vuonna 2026

Ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö maksavat Metsähallitukselle toimintavuoden aikana tämän sopimuksen mukaisista tehtävistä. Mikäli valtion lisätalousarvioissa osoitetaan alla oleviin määrärahoihin liittyviä palkkaperusteisia tai niihin verrattavia muita vastaavia lisäyksiä, voidaan ne osoittaa Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien käyttöön ilman erillistä sopimusta.

Maksuerät YM €	Eräpäivä	mom 35.10.52	mom 35.10.23
I erä	28.2.2026	8 178 500	440 000
II erä	31.3.2026	4 089 250	
III erä	30.4.2026	4 089 250	
IV erä	31.5.2026	4 089 250	
V erä	30.6.2026	4 089 250	
VI erä	31.7.2026	4 089 250	
VII erä	31.8.2026	4 089 250	
VIII erä	30.9.2026	4 089 250	
IX erä	31.10.2026	4 089 250	
X erä	30.11.2026	4 089 250	
XI erä	15.12.2026	4 089 250	
Yhteensä TA 2026	-	49 071 000	440 000

Maksuerät MMM €	Eräpäivä	mom 30.6.50
I erä	28.2.2026	1 251 400
II erä	30.4.2026	1 251 400
III erä	30.6.2026	1 251 400
IV erä	30.9.2026	1 251 400
V erä	30.11.2026	1 251 400
Laskutetaan yhteensä	-	6 257 000
Pohjois-Suomen siemenhuolto*	-	900 000
Yhteensä TA 2026	-	7 157 000

*Laskutetaan erikseen ministeriön kanssa sovittaessa.

Liite 2 Riskianalyysi

- 1

= vähäisiä riskejä
- 2

= tunnistettuja riskejä, joille hallintakeinot määriteltävissä
- 3

= Isoja tunnettuja riskejä, joille hallintakeinoja vaikea määritellä

Tulostavoitekartan tavoite	Riskiarvio
A.1 Luonnon monimuotoisuutta suojellaan sekä lajien populaatioiden elinympäristöjen tilaa parannetaan niin maalla, sisävesissä kuin merillä	2
A.2 Luonnonsuojelualueverkoston arvot sekä riista- ja kalavarojen kestävä käyttö turvataan ajantasaiseen tietoon perustuvalla suunnittelulla ja edunvalvonnalla	2
A.3 Luonnon virkistys- ja matkailukäyttö sekä metsästys ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista	2
A.4 Monipuoliset ja asiakaslähtöiset luonto- ja eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat elinvoimaa	2
A.5 Kulttuuriomaisuutta vaalitaan ja saamelaiden kotiseutualueella turvataan saamelaisen kulttuurin harjoittamisen edellytykset	1
A.6 Luonnon arvostus lisääntyy ja yhtenäinen asiakaskokemus rakentuu monikanavaisen asiakaspalvelun kautta	1
B.1 Hyödyntää digitalisaatiota ja teknologiaa parantaakseen palveluiden laatua, tehokkuutta ja saatavuutta	2
C.1 Henkilöstö on hyvinvoiva ja osaava	2
C.2 Rahoitusnäkymä ja asetetut tulostavoitteet ohjaavat ennakoivasti toimintaa ja toiminnan mitoitusta	2

Riskianalyysissa on arvioitu jokaisen riskin todennäköisyys ja vaikutus asteikolla 1-4. Kertomalla todennäköisyys ja vaikuttavuus, saadaan jokaiselle riskille riskitaso. Mikäli riskitaso saa arvon 1-4, on riskitaso vihreä. Jos arvo on 6-9, on riskitaso keltainen. Jos arvo on 12-16, on riskitaso punainen. Yllä oleva riskiarvio on muodostettu näiden tulosten keskiarvona.

A.1 Luonnon monimuotoisuutta suojellaan sekä lajien populaatioiden elinympäristöjen tilaa parannetaan niin maalla, sisävesissä kuin merillä	Riskin kuvaus	Hallintatoimenpiteet
A.1.1 Toimii lajien ja luontotyyppien monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämiseksi tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa toteuttaen mm. Helmi- ja Sotka-ohjelmien luonnonhoito- ja ennallistamistoimia	Perinnebiotooppien jatkuva hoito vähenee yleisen toimintaympäristön muutoksen vuoksi ja Helmi-ohjelman tavoitteita ei saavuteta.	Otamme ympäristösopimuksista pois tippuvien kohteiden tilalle hallitusti ja tapauskohtaisen harkinnan jälkeen uusia ympäristösopimuksin jatkohoidettavaksi soveltuvia kohteita, varmistaen kohteen jatkohoito pitkällä tähtäimellä. Tämä tarkoittaa kuitenkin sitä, että osalla kohteista menetetään tähänastisen hoidon tulokset, kun kohteita jää hoitamatta. Panostamme täydennyskunnostukseen erityisesti kohteilla, jotka täydennyskunnostuksen jälkeen on mahdollista palauttaa ympäristösopimusten piiriin.
	Helmitavoitteiden epätasainen eteneminen aiheuttaa epävarmuutta sille, että kaikki yksittäistavoitteet lopulta saavutetaan.	Aloitetaan Helmi-tavoitteiden tasapainoisempaan toteutumiseen tähtäävät toimet priorisoimalla perässä laahaavien tavoitteiden tekemistä (metsän poltot, pb-täydennyskunnostus, vesienpalautus, fladat ja kluuvit). Pitää myös selvittää YM:ltä, voiko tavoite mennä jonkin osatavoitteen kohdalla yli 100 % ja voiko tällä kompensoida täyttymättömiä osatavoitteita, mutta tämä ei ole ensisijainen tavoite. Laaditaan yhdessä palveluhallintaryhmässä (LATO) prioriteetit ja varmistetaan että prioriteetit jalkautuvat palveluihin ja tiimeihin.
	Tehtävien määrä on henkilöstön osalta erittäin suuri. Pienemmällä kapasiteetilla toimittaessa yksittäiset muutokset vaikuttavat yhä enemmän lopputuloksen saavuttamisen todennäköisyyteen.	Tehtävien todellinen priorisointi käyntiin. Tavoitteiden hallinnan ja työajan suunnittelun työkalut käyttöön. Uusi toiminnansuunnittelun työkalu auttaa tehtävien näkyväksi tekemisessä ja yhteensovittamisessa. Lisäksi resilienssin lisääminen Helmi-suunnittelun puitesopimuksen kautta, sen toteutuessa onnistuneesti. Nostetaan ratkaisua kaipaavat asiat oikeassa ohjauspisteessä aktiivisesti esiin.
	Maanomistajat kieltäytyvät yhteistyöstä metsäpeura-aidan rakentamisessa ja ylläpidossa.	Aktiivinen yhteistyö maanomistajien kanssa.

A.2 Luonnonsuojelualueverkoston arvot sekä riista- ja kalavarojen kestävä käyttö turvataan ajantasaiseen tietoon perustuvalla suunnittelulla ja edunvalvonnalla	Riskin kuvaus	Hallintatoimenpiteet
A.2.1 Toteuttaa luonto- ja lintudirektiivin lajien ja luontotyyppien suojelutason parantamisen ja ylläpitämisen edellyttämiä toimenpiteitä	Suojelutason parantamisen toimenpiteet eivät edisty (tiedon ajantasaisuus- ja NATA-tavoitteet).	NATA-töissä tulostavoite on asetettu realistiselle tasolle. Luontotiedon tuottamiseen saatu lisärahoitus vahvistaa tulostavoitteen saavuttamista. Uusi puitejärjestely sujuvoittaa hankintoja ja kasvattaa inventointivolyymia.
A.2.2 Vahvistaa Metsähallituksen vastuualueiden yhteissuunnittelun ja toteutuksen keinoin monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen kytkeytyneisyyttä	Suojelualueiden perustamisen ja maankäytön suunnittelun töissä kuten säädösvalmistelussa ja alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmissa tarvitaan tyypillisesti muiden tiimien, eri vastuualueiden sekä ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden edustajien työpanosta. Työtehtävät eivät etene suunnitellusti. Koskee laajemmin muitakin toimintoja.	Resurssien ja ajankäytön yhtenäinen priorisointi sekä yhteinen sitoutuminen. Tiimien ja yksiköiden välisten työjonojen ja hallituskauden mittaisen suunnitelman yhtenäistäminen.
A.2.3 Vähentää vastakkainasettelua metsästyksen ja muun käytön välillä	Yhteiskunnallinen keskustelu metsästyksen ympärillä polarisoituu Metsähallituksen toimista huolimatta.	Pidetään fokus valtion alueiden käyttäjien vastakkainasettelun vähentämisessä (metsästäjät, muut käyttäjät) ja mahdollisuuksien mukaan kerrotaan onnistumisistamme tai epäonnistumisistamme osana julkista keskustelua aiheen ympärillä.

A.3 Luonnon virkistys- ja matkailukäyttö sekä metsästys ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista	Riskin kuvaus	Hallintatoimenpiteet
A.3.1 Kehittää kysyntälähtöisesti, kustannustehokkaasti ja vastuullisesti tuotettuja luonnon virkistys- ja matkailukäytön palveluja	Kiinteistömassan korjausvelka kasvaa liian suureksi eikä rahoitus korjauksiin riitä. Korjausvelka on suuri ja kohteiden tyydyttävä ylläpito edellyttäisi pitkän tähtäimen suunnitelmallista rahoitusnäkymää. Vaarantaa rakenteiden kunnon ja linkittyy asiakasturvallisuusriskiin, maineriskiin sekä ympäristövaatimuksiin ja -riskiin (mm. käymälöiden ympäristövaikutukset).	Tarkka seuranta korjausvelkaan, tarvittavat toimenpiteet (myynnit/luopumiset RKK-hanke sekä palveluvarustuksen mitoitus- ja käyttökiellot). Aktiivinen päättäjädialogi rahoituksen lisäämiseksi, yhteisen linjan ja ennustettavuuden varmistamiseksi. Sisäisten prosessien kehittäminen korjausvelan hallinnan parantamiseksi (rakennuskannan vastuut, ohjausmallit, hallinnan-, kehittämisen- sekä talouden seurannan prosessit).
	Palveluvarustuksen muutokset epäonnistuvat joko päätöksenteon, talouden, aikataulun, toteutuksen, kommunikoinnin (maine) tai muutosjohtamisen (hlöstö) näkökulmasta. Riskiä nostaa lähtötilanne, jossa systemaattinen ohjaus valtakunnallisella tasolla on puuttunut.	Huolellinen projektisuunnittelu, etenemisen seuranta sekä tarvittaessa riittävän aikaiset korjaustoimenpiteet. Hallittu siirtymä ja sitä tukeva sidosryhmädialogi. Linkittyy rahoitusnäkymä- ja korjausvelkariskiin rahoituksen aikatauluttamisen osalta sekä maine- ja henkilöstöriskin muutoksen läpiviennin osalta.

A.3.2 Ennaltaehkäisee ja estää luonto- ja erärikollisuutta toteuttamalla valtion maiden ja vesien valvontaa yhteistyössä muiden valvontaviranomaisten ja sidosryhmien kanssa	Karhuun ja ilvekseen kohdistuva salametsästyspaine jatkaa kasvuaan.	Priorisoidaan valvontaa vakavien rikosten torjuntaan ja paljastamiseen. Lisätään viestintää salametsästyksessä.
	Turvallisuusympäristö muuttuu nopeasti, muut viranomaiset priorisoivat omia toimintojaan ja yhteisvalvontatapahtumat vähenevät.	Ylläpidetään valmiutta lisätä valvontaa vapaaehtoisten kanssa (kalastusvalvojat ja RHY:n metsästyksenvalvojat).
	Mikäli rahoituksen nykykehys ei nouse, erävalvonnan toiminnallinen taso laskee. Sopeuttamistoimenpiteet on jo tehty, joten seuraavaksi joudutaan tarkastelemaan virkojen ja alueiden määrää.	Kaikki mahdolliset toimenpiteet rahoituksen kehityksen nostamiseen. Nykytilan kertominen ja näkyväksi tuominen. Kaikkien investointien jatkuva kriittinen tarkastelu ja lykkääminen. Omarahoituksellisten osuuksien kriittinen tarkastelu hankkeissa.
	Erävalvonta tippuu pois turvallisuusverkon käyttäjyydestä, jolloin perustehtävistä suoriutuminen estyy.	1. Yritetään vaikuttaa siihen, että käyttöoikeusprosessi on sähköinen. 2. pyritään pääsemään TUVE-verkon mobiilikäyttäjäksi. 3. Kartoitetaan nykyisen TUVE- laitteiston päivittäminen.
A.3.3 Vahvistaa kaupallisen kalastuksen kautta kotimaisen kalan tarjontaa ja huoltovarmuutta sekä luo edellytyksiä kalastusmatkailulle	Kalastusmatkailuedellytysten kehittäminen hidastuu esim. sosiaalisen kestävyyden tai lainsäädäntöesteiden vuoksi. Kalastusmatkailuryityksiä ei saada sopimuksen piiriin.	Varmistetaan kehittämistyössä riittävä osallistaminen ja avoimuus. Sopimuskäytäntöjen hyödyistä viestiminen yrittäjille. Järjestelmät tukevat sopimustoimintaa ja lupatuotteita.

A.4 Monipuoliset ja asiakaslähtöiset luonto- ja eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat elinvoimaa	Riskin kuvaus	Hallintatoimenpiteet
A.4.1 Edistää eri toimenpitein eri asiakasryhmien mahdollisuuksia päästä luontoon sekä turvallisuuden tunnetta näissä kohtaamisissa	Palveluiden rahoitusnäkymä heikkenee olennaisesti ja ennakoimattomasti, jolloin toiminnan systemaattisuus ja kehittäminen vaarantuvat.	Johdon ja päättäjien välinen tiivis yhteydenpito näkymien ennakoitavuuden parantamiseksi sekä näkymiin vaikuttamiseksi. Toimintamallien rakentaminen niin, että ne mahdollistavat toiminnan jatkuvuuden ja joustavuuden myös muuttuvissa rahoitustilanteissa (esim. optiot, sopimuskaudet, priorisointimallit).
	Merkittävät uudistukset ja muutokset asiakasrajapinnassa voivat vaikuttaa negatiivisesti osaan asiakkaista ja/tai julkisuuskuvaan. Muutoksen rahoituksen vähenemiseen liittyvät muutokset ovat kokoluokaltaan sellaisia, että huolimatta samanaikaisista palvelua parantavista ratkaisuista, osa yleisöstä kokee kehityksen negatiivisena.	Huolellinen viestintä muutosten yhteydessä, viestintä- ja sidosryhmästrategiat sekä osallistamisen toteutukset.
A.4.2 Parantaa monipuolisia ja kestäviä metsästyksen sekä vapaa-ajan ja kaupallisen kalastuksen mahdollisuuksia ja lupatarjontaa	Suurpetojen metsästys rajoittuu yhä entisestään säädösten tai oikeustapausten perusteella.	Huomioidaan säädökset ja ratkaisut päätöksenteossa ja luvituksessa huolimatta niiden rajoittavuudesta. Huomioidaan kysyntä ja tarjonta lupatuotteissa seuraavan maksuasetuksen valmistelussa.
	Metsäkanalintukannoille on ominaista voimakkaat kannanvaihtelut. Nyt neljän hyvän kanalintuvuoden jälkeen voidaan odottaa kantojen laskevan. Pahimmassa tapauksessa voi olla romahdusmainen ja rajoittaa voimakkaasti metsästyslupien myyntiä. Kanalintujen metsästyksen lupatulot on merkittävin tulonlähde Eräpalveluille.	Toiminnan sopeuttaminen väheneviin resursseihin.
A.4.3 Kehittää asiakaslähtöisesti eräkäynnin kestävyys ja vaikuttavuuden seurantaa		

A.5 Kulttuuriomaisuutta vaalitaan ja saamelaiden kotiseutualueella turvataan saamelaisen kulttuurin harjoittamisen edellytykset	Riskin kuvaus	Hallintatoimenpiteet
A.5.1 Ylläpitää kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden suojelu- ja käyttöarvoja	Kulttuurihistoriallisten kohteiden suojelu- ja käyttöarvoja menetetään, koska resurssit eivät riitä ajantasaiseen kunnon muutosten ja hoitotarpeiden seurantaan	Kuntoseurantojen ja hoitotoimenpiteiden priorisointi, suunnitelmallinen seuranta, huolto, korjaukset ja käytön ohjaus, rahoituksen käyttö myös ylivuotisesti, aktiivinen päättäjädialogi. Tarvittaessa käyttökiellot suojeluarvojen ja asiakasturvallisuuden turvaamiseksi.

	ja oikea-aikaisiin hoitotoimenpiteisiin.	Hallintatoimenpiteisiin kuuluvat myös vastuullisesti toteutetut myynnit ja luopumiset.
--	---	--

A.6 Luonnon arvostus lisääntyy monikanavaisen viestinnän ja asiakaspalvelun kautta	Riskin kuvaus	Hallintatoimenpiteet
A.6.1 Pidämme luontoarvoja esillä julkisessa keskustelussa viestimällä aktiivisesti	Julkisen keskustelun painopiste on muissa yhteiskunnallisissa kysymyksissä.	Kiinnostavat aihevalinnat ja näkökulmat, asiantuntijoiden koulutus haastatteluihin ja valmius tarttua ajankohtaisiin aiheisiin. Ennakointi tuleviin keskusteluaiheisiin ja tapahtumiin.
	Asiantuntijamme eivät ehdi panostaa viestintään.	Tärkeimpien teemojen ja resurssitarpeiden määrittely vuosisuunnittelun yhteydessä, viestinnän jatkuva tuki.
	Yhteiskunnallinen keskustelu polarisoi- tuu entisestään.	Vuoropuhelu, avoin keskustelu ja luottamuksen rakentaminen. Ratkaisuihin ja hyödyistä kertominen.
A.6.2 Tehostamme vastuullisen retkeilyn, kalastuksen ja metsästyksen asiakasviestintää yhteistyössä kumppaneidemme kanssa	Kumppaneiden kiinnostus toimintaamme kohtaan vähenee / kumppaniyh- teistyöhön ei ole mahdolli- suuksia panostaa riittävästi.	Kumppaneiden aktivointi ja yhteydenpitokanavien kehittäminen.
	Ajankohtaisen sisällön tuottaminen kaikkiin kana- viin ei toteudu ajankäyttö- haasteiden takia, sisältö ei ole riittävän monipuolista.	Sisällöntuotannon osaamisen kasvattaminen ja yhteiset painopistevalinnat, sujuva yhteistyö aspan ja ajankohtaisviestinnän välillä.

B.1 Hyödyntää digitalisaatiota ja teknologiaa parantaakseen palveluiden laatua, tehokkuutta ja saatavuutta	Riskin kuvaus	Hallintatoimenpiteet
B.1.1 Luo valintojen kautta arvoa luonnolle, riista- ja kalakannoille sekä asiakkaalle, lisää toiminnan vaikuttavuutta ja tehokkuutta sekä kehittää toimintaa pohjautuen dataan ja digitaalisuuteen. Uudistaa rohkeasti toimintakulttuuria, tukee asiantuntijuutta sekä toiminnan jatkuvaa parantamista.	Valintoja ei pystytä tekemään yhdessä tulosohjaavien ministeriöiden ja poliittisen ohjauksen kanssa. Reunaehtojen tulkinnassa eriäviä näkemyksiä. Lainsäädäntöhaasteet.	Tiivis yhteistyö tulosohjaavien ministeriöiden kanssa.
	Yritetään parantaa ja kehittää kerralla liikaa asioita.	Kehitysportfolion käyttöönotto priorisoinnin tukena kehittämisessä. Keskitytään lähivuosina JHT ARVOn toteutukseen ja jätetään muu kehittäminen vähemmälle.
B.1.2 Vastaa luonnonsuojelualueiden, luontotyyppien ja lajiston tietojärjestelmien (ULJAS) ylläpidosta ja tietosisältöjen laadun parantamisesta ja jatkaa luonnonsuojelun tietojärjestelmien uudistamistyötä prosessi- ja käyttäjälähtöisesti kehittäen	Prosessit kuvataan liikaa nykytilan perusteella eikä valmistelussa osata ottaa huomioon, millaisia prosessien tulisi olla esim. vuonna 2035.	Prosessimallinnuksissa korostetaan, että prosesseja ei tule mallintaa nykytilan pohjalta. Yksikköjen johtajilla on tärkeä merkitys tämän näkökulman esille tuomisessa.
B.1.3 Luo modernia datakyvykkyyttä kehittäen tiedon hyödyntämistä ja jakamista, edistään tiedolla johtamista ja tekoälyn mahdollisuuksia	Avainhenkilöiden muutokset.	Perehdyttäminen sekä tiedon ja osaamisen jakaminen.
	Tietotarpeiden määrittämisen ongelmat tiedolla johtamisen tarpeisiin.	Palvelujen ja prosessien mittarien ja muiden raporttitarpeiden muodostaminen yhteistyössä.
B.1.4 Kehittää asiakaslähtöisesti digitaalisia ratkaisuja verkkoon ja mobiiliin ja tuottaa asiointiin digiratkaisujen kokonaiskonseptin sekä käynnistää toteutuksen	Muutos (erityisesti palvelujen vähentäminen ja rakennuksista luopuminen) vaikuttaa negatiivisesti asiakastytyväisyyteen ja/tai maineeseen.	Huolellinen asiakasviestintä muutosten yhteydessä, viestintä- ja sidosryhmästrategiat sekä keskeisten sidosryhmien tunnistaminen ja osallistaminen. Dialogi. Kehittämisestä ja tulevaisuuden visioista viestiminen.

C.1 Henkilöstö on hyvinvoiva ja osaava	Riskin kuvaus	Hallintatoimenpiteet
C.1.1 Kerää ja analysoi henkilöstön palautetta ja parantaa toimintaa sen perusteella	Vastausprosentit jäävät alhaiseksi ja palautteiden tulosten luotettavuus heikkenee.	Henkilöstön aktivointi. Ennakkoviestintä ja osallistamisen perustelu; miksi kysely tehdään ja mitä sillä halutaan parantaa. Esihenkilöiden roolin vahvistaminen Tavoitteet (vastausprosentit) ja seuranta
C.1.2 Huolehdimme henkilöstön hyvinvoinnista ja osaamisesta	Avainhenkilöiden muutokset. Yksittäisten henkilöiden vastuut ja erityisosaaminen suuria.	Systemaattinen perehdyttäminen ja sijaisjärjestelyt Tiedon ja osaamisen jakaminen. Strategisten osaamisten/kyvykkyyksien määrittely/ Osaamiskartta/kyvykkyysskartta Seuraajasuunnittelu, urapolut, osaamispolut.
	Osallistumisaktiivisuus järjestettäviin koulutuksiin on heikkoa tai riittämätöntä.	Koulutustarpeet sovitaan tulos- ja kehityskeskusteluissa, seuranta ja korjaavat toimet.
	Työtä ei koeta merkitykselliseksi, tehtäväkuvat ovat epäselviä, ajankäytön priorisointi epäolennaisiin tehtäviin.	Työntekijöiden yksilöllisyyden huomiointi motivaation lisääjänä, tehtäväkuvien ja tavoitteiden selkeyttäminen, työyhteisön yhteenkuuluvuuden vahvistaminen, esihenkilöiden tuki ja läsnäolo.

C.2 Rahoitusnäkymä ja asetetut tulostavoitteet ohjaavat ennakoivasti toimintaa ja toiminnan mitoitusta	Riskin kuvaus	Hallintatoimenpiteet
C.2.1 Rahoituksen käyttö on kustannustehokasta ja vaikuttavaa	Työtä ei koeta merkitykselliseksi, tehtäväkuvat ovat epäselviä, ajankäytön priorisointi epäolennaisiin tehtäviin	Arvovirtojen ja toteutuksen välisen rajapinnan läpikäynti ja johdon entistä selkeämpi tavoitteiden asettelu. Työntekijöiden yksilöllisyyden huomiointi motivaation lisääjänä, työyhteisön yhteenkuuluvuuden vahvistaminen, esihenkilöiden tuki ja läsnäolo.
	Emme omaksu organisaationa uutta tapaa toteuttaa tavoitteita	Aktiivinen viestintä ja esihenkilöiden sparraus.

